

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de ÎCS „Reforma Art” SRL,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în ÎCS „Reforma Art” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Consiliului Audiovizualului privind anularea pct. 4, ce se referă la sancționarea cu amendă de 5 000 lei, și anularea parțială a pct. 8, 9 și 10 din decizia Consiliului Audiovizualului nr. 265 din 23 octombrie 2024 „Cu privire la examinarea Raportului de monitorizare a zilelor de sâmbătă și duminică (19-20 octombrie 2024), când agitația electorală este interzisă” și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii din 29 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-882/24
NR. PIGD 2-24121202-01-3ra-30102024)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) Cod administrativ.
Dezacordul recurenților cu hotărârea instanței de apel nu constituie un
temei de casare a deciziei contestate.

Curtea de Apel Chișinău, jud. V. Sîrbu, A. Braga, G. Dașchevici

01 noiembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de ÎCS „Reforma Art” SRL

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 25 octombrie 2024, ÎCS „Reforma Art” SRL, fondatorul serviciului media de televiziune „Jurnal TV”, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Audiovizualului, solicitând anularea integrală a pct. 4 în partea ce se referă la sancționarea ÎCS „Reforma Art” SRL cu amendă de 5 000 lei și anularea parțială a pct. 8, 9 și 10 din decizia Consiliului Audiovizualului nr. 265 din 23 octombrie 2024 „Cu privire la examinarea Raportului de monitorizare a zilelor de sâmbătă și duminică (19-20 octombrie 2024), când agitația electorală este interzisă” anularea hotărârii CEC nr. 3126 din 18 octombrie 2024 și obligarea emiterii actului administrativ individual – hotărârea de acreditare a observatorilor naționali din partea Asociației Obștești „Sufletul și Inima Moldovei” în vederea monitorizării referendumului constituțional republican și în cadrul alegerilor prezidențiale din 20 octombrie 2024.

2. În motivare, a invocat că prin pct. 4 din decizia Consiliului Audiovizualului nr.265 din 23 octombrie 2024 „Cu privire la examinarea Raportului de monitorizare a zilelor de sâmbătă și duminică (19-20 octombrie 2024), când agitația electorală este interzisă”, reclamanta a fost sancționată cu amendă în mărime de 5000 de lei, pentru încălcarea prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral (pct. 118 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass - media).

3. În motivare deciziei s-a fapt că: rezultatele controlului pentru zilele de sâmbătă și duminică au atestat că serviciul media de televiziune „Jurnal TV”, pe data de 20.10.2024, la ora 15:00, a difuzat programul de știri și actualități „Jurnalul orei 15:00”, în cadrul căruia a fost difuzat un subiect cu genericul „își doresc un viitor mai bun”, unde mai mulți cetățeni, la ieșirea din secțiile de votare, si-au exprimat deschis opinia la vot.

4. Autoritatea publică a concluzionat că informațiile și expunerile consemnate, constituie agitație electorală.

5. Reclamantul a susținut că, nu este de acord cu actul administrativ, pe care îl apreciază ca fiind vădit ilegal și care atentează inadmisibil asupra libertății de exprimare a presei.

6. Prin cererea reclamantei din 23 octombrie 2024, pârâtei i-au fost prezentate argumentele de fapt și de drept ce atestă vădita netemeinicie și ilegalitate a constatărilor expuse supra.

7. Argumentele ce țin de ilegalitatea și netemeinicia acuzațiilor, au fost ignorate și lăsate fără nici o apreciere de pârâtă.

8. Susține că, nu a regăsit în conținutul actului administrativ contestat o analiză și motivare a sancțiunii aplicate prin prisma combaterii argumentelor și referirilor la lege făcute de reclamantă prin scrisoarea sa, ceea ce îi permite să afirme că actul administrativ contestat este nemotivat.

9. Nu are nimic de obiectat în partea ce se referă la starea de fapt indicată în Raport, din care reiese că în emisia postului au fost enunțate diferite expuneri ale unor cetățeni sau participanți la emisiunile LIVE organizate în ziua scrutinului, pe care pârâta le indică ca fiind „exprimări deschise a opiniilor la vot”, pe care le transformă, în mod neclar ca fiind „agitație electorală”.

10. Anume cu modul de interpretare și aplicare a cadrului legal relevant, reclamantul exprimă dezacordul, deoarece în conținutul actului administrativ contestat nu este indicat cum informațiile și expunerile consemnate pot fi catalogate având caracter de agitație electorală.

11. Reclamantul a reiterat că, pârâtul face referire la prevederile art.70 alin.(12) Cod electoral, reieșind din care agitația electorală se admite doar până în ziua de vineri înainte de ziua votării, precum și la prevederile pct.118 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137 din 28 iulie 2023, potrivit căroră agitația electorală prin intermediul instituțiilor mass-media este admisă doar până în ziua de vineri înainte de ziua votării.

12. Instanța urmează să ateste că pârâta nu a indicat și nici nu a făcut referire la o normă prohibitivă expresă care ar interzice agitația electorală în ziua premergătoare zilei alegerilor cât și în ziua alegerilor.

13. Cu toate acestea, în lipsa unor astfel de norme în Codul electoral și Codul serviciilor media audiovizuale, există art.52 alin.(1) Cod contravențional, reieșind din care, efectuarea agitației electorale în ziua votării sau în ziua precedentă zilei votării se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

14. În asemenea mod, pentru ca pârâta să stabilească că „informațiile și expunerile consemnate pot fi catalogate având caracter de agitație electorală”, trebuie să existe un act contravențional irevocabil, întocmit de autoritatea responsabilă (potrivit art.400 Cod contravențional contravenția prevăzută de art.52 se constată și se examinează de către poliție), care să

ateste că reclamanta a efectuat agitație electorală în ziua votării. Astfel de act nu există și nici nu poate exista.

15. În opinia reclamantului, pârâta nu dispune de prerogativa și competența de a constata dacă anumite afirmații sau informații constituie agitație electorală, împrejurări în care actul administrativ este emis și cu depășirea vădită a competențelor, deoarece nici o prevedere din Codul serviciilor media audiovizuale nu-i permite Consiliului Audiovizualului să stabilească că anumite enunțuri sunt sau nu agitație electorală.

16. Instanța urmează să constate că, potrivit tezei doi din art.90 alin. (16) Cod electoral, în termen de 3 zile după ziua votării (până în ziua de miercuri), Consiliul Audiovizualului prezintă public un raport de monitorizare a zilelor de sâmbătă și duminică, când agitația electorală este interzisă.

17. Reclamantul indică această prevedere nu-i permite Consiliului Audiovizualului sancționarea furnizorilor de servicii media, atribuție ce este reglementată prin art.84 Codul serviciilor media audiovizuale, reieșind din care, doar pentru încălcarea anumitor norme din Codul electoral, Consiliul poate aplica sancțiuni.

18. Presupusă încălcare a art.70 Codul electoral nu este inclusă în competența pârâtei. Instanța trebuie să țină cont la caz de prevederile art. 57 alin. (1) Cod administrativ, potrivit cărora activitatea administrativă se realizează numai de autoritatea publică competentă și în limitele competenței legale.

19. Pe de altă parte, pentru a analiza mai detaliat și a argumenta mai profund dacă o simplă mențiune a opțiunii de vot propriu sau a menționării numelui unui concurent electoral poate fi considerată agitație electorală, este important de distins între mai multe aspecte legale și contextuale.

20. Conform definiției reglementată prin art. 1 din Codul electoral, agitație electorală reprezintă apeluri, declarații, precum și acțiuni de difuzare a informației care au scopul de a-i determina pe alegători să își dea votul pentru unii sau pentru alți concurenți electorali sau pentru una dintre opțiunile la referendum. Esențial este că agitația electorală nu constă doar în prezentarea de informații, ci în activități care au ca scop declarat sau implicit influențarea votului.

21. Așadar, pentru a fi calificată drept agitație electorală, o acțiune trebuie să urmărească direct sau indirect determinarea altor persoane să voteze într-un anumit fel. În acest sens, definiția impune o legătură clară între acțiunea desfășurată și intenția de a convinge sau îndruma alegătorii către o anumită alegere.

22. Menționarea despre ce sau pe cine a votat o persoană, trebuie să fie privită ca o exprimare a unei opinii personale. Conform legislației referitoare la libertatea de exprimare, fiecare persoană are dreptul de a-și exprima

opiniile politice, inclusiv cu privire la preferințele electorale. A face o declarație despre cine sau ce a votat, nu implică în sine, o acțiune care să îndeplinească criteriile de agitație electorală, în măsura în care nu există un apel direct sau indirect la influențarea alegătorilor.

23. Diferența crucială între agitația electorală și exprimarea unei opinii constă în intenția cu care este făcută declarația și efectul acesteia asupra publicului. În cazul agitației electorale, trebuie să existe o intenție de a determina votul altora. Dacă o persoană doar își declară opțiunea de vot fără a încerca să convingă sau să îndrume pe alții în același sens, cum a fost constatat în textul actului contestat, acest act nu îndeplinește, în principiu, criteriile de agitație electorală.

24. În jurisprudența din Republica Moldova au existat dezbateri legate de mențiuni publice ale preferințelor politice în mediul online, în timpul campaniilor electorale sau în perioada de tăcere electorală (cazul Andrei Năstase: după ce instanțele au pronunțat hotărâri abuzive de catalogare a îndemnurilor acestuia ca cetățenii să iasă ia vot, ca fiind agitație electorală, cauza a ajuns în procedura CtEDO și a fost comunicată Guvernului, după care instanțele au revizuit această soluție atestând lipsa caracterului de agitație electorală și constatarea lezării dreptului la libera exprimare - art.10 din Convenție, recunoscând după ei mandatul ales de primar al mun. Chișinău).

25. Aceeași soluție este valabilă și în prezenta cauză. În asemenea mod reiterează că o simplă mențiune despre ce sau cine a votat o persoană sau enunțarea numelui concurentului electoral, fără îndemnuri explicite sau mesaje de influențare, nu trebuie să fie considerată agitație electorală și nu poate să fie calificată ca agitație electorală, deoarece nu urmărește direct sau indirect influențarea deciziei altor alegători.

26. Pârâta nu a analizat aceste aspecte și nici nu s-a expus asupra lor, emițând un act nemotivat. Revenind la fondul acuzațiilor, inclusiv acele legate de menționarea numelui unor candidați în emisiunile reclamantei, se desprinde faptul că în ziua votării și ziua premergătoare acesteia, chipurile, nu pot apărea nici o informație despre ei sau cu opțiunile de vot a persoanelor particulare și că toate acestea se califică automat ca fiind agitație electorală, chiar dacă aceste mențiuni nu sunt susținute prin scopul de a-i determina pe alegători să își dea votul pentru unii sau pentru alți concurenți electorali sau pentru una dintre opțiunile la referendum, cum expres obligă legea.

27. Autoritatea publică, admite o gravă eroare când cataloghează că menționarea numelui unor concurenți sau a opțiunii de vot ar fi agitație electorală și că ar fi interzise prin lege. Or, în cadrul acelor emisiuni nu s-a făcut agitație electorală, ci doar au fost expuse informații ce nu au fost însoțite de scopul de a-i determina pe alegători să își dea votul pentru unii

sau pentru alți concurenți electorali sau pentru una dintre opțiunile la referendum.

28. Deoarece în textul actului contestat nu se regăsește vreo argumentare a modului de determinare a acestui scop, reclamantul solicită instanței de judecată să ateste că pârâta nu a motivat în vreun fel existența acestui scop, precum și nici nu a indicat cum s-a ajuns la această calificare a unor fapte nevinovate ca fiind abateri.

29. În asemenea mod, în opinia reclamantului există limitarea libertății de exprimare prin actul administrativ contestat și aplicarea unei sancțiuni administrative pentru niște fapte ce nu pot fi calificate ca încălcări, abateri nici în sens electoral și nici în sens audiovizual, fără o motivare a restrângerii acestei libertăți de exprimare.

30. În această privință atrage atenția instanței că, libertatea de exprimare a presei este protejată de orice imixtiune și această protecție survine în temeiul art.10 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale din 04.11.1950; art.32, 34 din Constituția Republicii Moldova, prevederile Legii cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010.

31. În esența lor, normele citate asigură garanții presei de a supune dezbaterei și de a expune public orice chestiune de interes public în orice interval de timp, chiar și în perioada campaniei electorale, inclusiv în ziua votului, cu condiția că în această zi să nu se facă agitație electorală.

32. Actul administrativ contestat sugerează și induce că în ziua alegerilor presa este limitată în posibilitatea de a menționa numele concurenților electorali sau informații despre opțiunile de vot ale persoanelor simple intervievate, însă acest fapt nu corespunde legii.

33. Reclamantul nu poate să susțină această concluzie a pârâtei și consideră că nu este corectă limitarea de exprimare insinuată de aceasta, în condițiile în care această limitare nu se circumscrie acelor posibile limitări stabilite prin reglementări speciale.

34. Legislatorul a impus astfel de limitări doar mesajelor de agitație electorală, care conțin în sine și scopul de a-i determina pe alegători să își dea votul pentru unii sau pentru alți concurenți electorali sau pentru una dintre opțiunile la referendum.

35. Reclamanta consideră că a fost sancționată nejustificat și prin aplicarea eronată a legii pentru simpla comunicare a unor raționamente și judecăți de valoare expuse în contextul analizei politice despre anumiți funcționari sau candidați la funcțiile publice, ceea ce nu poate fi compatibil cu statul de drept și nu poate fi tolerat într-o societate democratică.

36. Astfel cum este garantată de paragraful 1 al articolului 10 din Convenție, libertatea de exprimare constituie unul dintre fundamentele

esențiale ale unei societăți democratice, într-adevăr una dintre condițiile de bază pentru progresul acesteia și pentru autorealizarea individual. Sub rezerva paragrafului 2, se aplică nu numai „informațiilor” sau „ideilor” care sunt primite în mod favorabil sau considerate inofensive sau indiferente, ci și celor care jignesc, șochează sau deranjează statul sau orice secțiune a populația.

37. Acestea sunt exigențele aceluia pluralism, toleranță și deschidere de minte fără de care nu există „societate democratică”. Testul dacă ingerința reclamată a fost „necesară într-o societate democratică” îi impune Curții de Apel să stabilească dacă aceasta corespundea unei „nevoi sociale stringente”, dacă a fost proporțională cu scopul legitim urmărit și dacă motivele invocate de legislativ pentru a-l justifica sunt relevante și suficiente.

38. Pentru a evalua dacă o astfel de „nevoie” există și ce măsuri ar trebui adoptate pentru a face față acesteia, autorităților naționale li se lasă o anumită marjă de apreciere, însă această putere de apreciere nu este, totuși, nelimitată, ci merge mână în mână cu supravegherea europeană a Curții, a cărei sarcină este să se pronunțe definitiv cu privire la compatibilitatea unei restricții cu libertatea de exprimare, așa cum este protejată de articolul 10 din Convenție. Pentru o analiză mai detaliată a principiilor relevante, a se vedea Gündüz împotriva Turciei, nr. 35071/97, § 38, CEDO 2003 - XI; Murphy împotriva Irlandei, nr. 44179/98 , §§ 65-69, CEDO 2003 - IX (extrase), inclusiv referințele ulterioare citate acolo; Aydin Tatlav împotriva Turciei, nr. 50692/99 , §§ 22 - 27, 2 mai 2006 și Giniewski împotriva Franței, nr. 64016/00 , §§ 43-54, CEDO 2006 - I).

39. Consideră că pârâta a ignorat starea de fapt existentă cât și cadrul legal citat, ce a dus la sancționarea ilegală a reclamantei, motive din care instanța de judecată urmează să anuleze actul administrativ de aplicare a sancțiunii, în partea ce se referă la reclamantă.

40. Prin hotărârea din 29 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de ÎCS „Reforma Art” SRL.

41. În motivarea hotărârii, instanța de judecată a subliniat că, Consiliul Audiovizualului a ajuns la o concluzie corectă despre faptul că furnizorul de servicii media ÎCS „Reforma Art” SRL, fondator al serviciului media de televiziune „Jurnal TV”, a încălcat legislația electorală, prin admiterea agitației electorale în zilele de 19-20 octombrie 2024, în care aceasta este interzisă.

42. De asemenea a indica că, reclamantul a exprimat dezacordul cu sancțiunile aplicate, invocând că pârâatul nu a indicat și nici nu a făcut referire la o normă prohibitivă expresă care ar interzice agitația electorală în ziua premergătoare zilei alegerilor cât și în ziua alegerilor.

43. În acest context instanța de apel a menționa că prin actul administrativ contestat, este combătut argumentul reclamantului, întrucât în decizia

contestată sunt menționate expres prevederile art. 70 alin. (3) și (12) din Codul electoral. La fel, în actul administrativ contestat este menționat și pct. 118 al Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023.

44. Astfel instanța de judecată a ajuns la concluzie că aceste prevederi legale sunt suficient de clare, ori legiuitorul expres a prevăzut că agitația se admite doar până în ziua de vineri înaintea de ziua votării. Prin utilizarea cuvântului „doar”, care exprimă ideea unei delimitări sau restricții, norma respectivă este prohibitivă, argumentul contrariu al reclamantului fiind lipsit de suport probatoriu.

45. A apreciat ca nefondate argumentele reclamantului, precum că informațiile și expunerile pot fi catalogate de Consiliul Audiovizualului ca fiind cu caracter de agitație electorală, numai în baza unui act contravențional irevocabil, astfel că pârâta nu dispune de prerogativa și competența de a constata dacă anumite afirmații sau informații constituie agitație electorală.

46. Instanța a reținut prevederile art. 75 alin. (4) lit. g), art. 84 alin. (1), (2), art. 84 alin. (5) lit. n), art. 84 alin. (11), (12) din Codul serviciilor media audiovizuale, art. 90 alin. (16) din Codul electoral.

47. Completul judiciar a conchis că Consiliul Audiovizualului deține competența legală de aplicare a sancțiuni pentru încălcările comise de reclamant, mai mult ca atât fiind o obligație a Consiliului Audiovizualului de a monitoriza zilele tăcerii și după caz aplică sancțiunile ce se impun conform Codului serviciilor media audiovizuale, de către reclamant urmând a fi făcută delimitarea între răspunderea contravențională și răspunderea administrativă, or, Consiliul Audiovizualului nu are competență de aplicare a sancțiunilor prevăzute de Codul contravențional.

48. A notat că, actul administrativ contestat atestă că sancțiunea în cauză, nu a fost aplicată în exclusivitate pentru încălcarea art. 70 din Codul electoral, așa cum pretinde reclamantul, dar pentru faptul că reclamantul a încălcat prevederile pct. 118 al Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023, în conformitate cu care, agitația electorală prin intermediul instituțiilor mass-media este admisă doar până în ziua de vineri înainte de ziua votării, iar art.90 alin. (1) din Codul electoral obligă furnizorii să respecte Regulamentul menționat supra.

49. A fost apreciat ca lipsit de temei argumentul reclamantului că informațiile difuzate nu ar fi avut scopul de a determina alegătorii să își dea votul pentru unii sau pentru alți concurenți electorali sau pentru una dintre opțiunile la referendum și că acestea reprezintă exprimarea unor opinii personale, or în speță autoritatea publică pârâtă a sancționat reclamanta din motivul nerespectării obligațiilor de a respecta unele prevederi legale

specifice în timpul campaniei electorale, una din care fiind interzicerea difuzării unor informații care au scopul de a-i determina pe alegători să își dea votul pentru unii sau pentru alți concurenți electorali sau pentru una dintre opțiunile la referendum.

50. Astfel, faptul că furnizorul de servicii media a ales să difuzeze aceste opinii ale unor persoane care pot determina alegătorii, demonstrează prezența scopului furnizorului de servicii media de a difuza informații care să determine alegătorii să voteze într-un anumit fel.

51. A subliniat instanța de judecată că, scopul este demonstrat și prin un număr mare de subiecte difuzate în direct și în reluare, care conțineau informații care pot determina alegătorii pentru cine să voteze, fiind cert faptul că furnizorul prin difuzarea acestor mesaje/subiecte, a avut drept scop să determine alegătorii să își dea votul pentru una dintre opțiunile la referendum.

52. La argumentele reclamantului privind pretinsa îngrădire a libertății de exprimare, a menționat că, dreptul la libera exprimare este un drept fundamental și este asigurat atât prin prisma prevederilor legislației naționale, cât și a tratatelor internaționale, acesta nu are un caracter absolut.

53. A reținut instanța de judecată că, aplicarea unei sancțiuni pentru încălcarea prevederilor Codului electoral și a Codului serviciilor media audiovizuale, nu poate fi catalogată ca imixtiune asupra libertății de exprimare și independenței editoriale, or, respectarea prevederilor Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media și prevederile Codului electoral, reprezintă o obligație legală impusă furnizorului de servicii media.

54. În concluzie, în urma efectuării controlului judecătoresc asupra deciziei Consiliului Audiovizualului nr. 365 din 23 octombrie 2024, Completul judiciar a considerat că actul administrativ contestat a fost emis cu respectarea normelor procedurale, cât și a normelor materiale, autoritatea publică pârâtă ajungând la o concluzie corectă că furnizorul de servicii media audiovizuale „Jurnal TV”, în perioada monitorizată 19-20 octombrie 2024, a încălcat legislația electorală, prin admiterea agitației electorale în zilele în care aceasta a fost interzisă, or, motivele invocate de reclamant în cererea de chemare în judecată nu și-au găsit confirmare, ceea ce denotă că sunt formale și nu pot pune la îndoială legalitatea actului administrativ contestat.

55. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 29 octombrie 2024 avocatul Dumitru Pavel în interesele ÎCS „Reforma Art” SRL, a depus recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2024, pronunțarea unei noi decizii privind admiterea cererii.

56. În susținerea recursului recurentul a reiterat cele invocate în cererea de chemare în judecată și suplimentar a indicat că instanța a apreciat vădit

nerezonabil probele și a adoptat o soluție contrară acestora, precum contrară cadrului legal și normativ.

57. Totodată menționând că prima instanță a ignorat starea de fapt existentă cât și cadrul legal ce a dus la pronunțarea unei hotărâri arbitrare de menținere a sancționării ilegale, împrejurări în care prima instanță trebuia să anuleze actul administrativ de aplicare a sancțiunii în partea ce se referă la recurentă, ceea ce nu s-a realizat.

58. Prin referința depusă la 25 octombrie 2024 prin intermediul poștei electronice Comisiei Electorale Centrale a solicitat respingerea recursului ca fiind neîntemeiat și menținerea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2024.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

59. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

60. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

61. Art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

62. Art. 246 alin. (1) și (2) din Codul administrativ:

(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. h) că, ”recursul se declară inadmisibil în special când recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

63. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată recurentului la data de 30 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d. 72).

64. În asemenea circumstanțe Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

65. Din analiza prevederilor art. 245¹ – 246 din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

66. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

67. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

68. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs de ÎCS "Reforma Art", SRL, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

69. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de ÎCS "Reforma Art", SRL, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea

cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

70. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

71. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

72. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

73. Completul de judecată al Curții Supreme de justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

74. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

75. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest

sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

76. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de ÎCS „Reforma Art” SRL.

77. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit.h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară ca inadmisibil recursul depus de ÎCS ”Reforma Art”, Societate cu Răspundere Limitată.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc